

Õnnitleme kooli- ja lasteaialõpetajaid

See maailm, mis elab sinus,
mis sinuga ühte loodi,
on sama vana kui sina
ja veidi su enda moodi.

Jaan Kaplinski

E. Vilde nim. Juuru Gümnaasium

Põhikooliosa:

Ave Altmäe	Rait Anderson	Veronika Aus	Jüri Belokon
Johanna Heiste	Nele Hulkko	Ingrid Ivanova	Marit Kaur
Jaanus Kähär	Erko Leo	Ott Meinberg	Risto Merisaar
Marek Nõmmela	Kaire Sepper	Gerda Susi	Kalmer Tart
Marko Tekko	Kenno Tellmann	Marya Tommingas	Indrek Tulp
Madis Ulma	Kertu Vald	Indrek Valdek	Sandra Valk
Mari-Ann Veende	Reino Veskimäe	Jüri Visk	

Klassijuhataja Pille Malva

Gümnaasiumiosa:

Terje Anderson	Jete Evisalu	Ketlin Evisalu	Janar Matetski
Sirle Mätas	Pirje Petter	Kairi Põlluste	Villu Rebane
Kairi Reemi	Rain Rõngelep	Regiina Siilak	Merike Veskimäe

Klassijuhataja Kaia Laansoo

Järlepa Lasteaed-Algkool

4. klass:

Peeter Ivanov	Silver Laas	Markus Metste	Lauri Priimägi
---------------	-------------	---------------	----------------

Lasteaed:

Tim Jaanson	Kristjan Lobjak	Rauno Major	
Brenda Roosaar	Janeli Štaub	Katriin Ailen Takk	

Juuru Lasteaed „Sinilill“

Indrek Ausmees	Kristi Erilaid	Elise Leinberg	Kaisa Lukas
Robin Matetski	Raido Must	Mari-Liis Mäekivi	Carl-Joonas Peri
Sonia Ruus	Enar Siniällik	Tanel Võrel	

Täna lehes:

Vallavolikogus	lk 2
Vallavalitsuses	lk 2
Interneti püsiühendusest Juuru valla territooriumil	lk 2
Tagasivaade Juuru lasteaia õppeaastale	lk 3
Seikluslaager Remnikul	lk 4
Kodu-uurijate päev Kodilas	lk 4
Väiketalupidamise vaikelu	lk 5
Koka Aiandi tegemistest	lk 6
Geenivaramu taaskäivitab geenidonorite andmete kogumise	lk 6
Toimusid Juuru valla V suvemängud	lk 7
Rapla maakonna suvemängudelt taas võidukarikaga	lk 7

XII RAPLA KIRIKUMUUSIKA FESTIVAL

Raplamaal, Järvamaal,
Harjumaal, Läänemaal
31. juuli - 8. august 2004

JUURU KIRIKUS
7. augustil kell 15

TRISKELE
Retk läbi kristliku
Euroopa

Pääsmed (30 krooni, õpilastele 15
krooni) alates 1. juunist müügil
Juuru koguduse kantseleis ja
Juuru vallamajas ning tund enne
algust kohapeal.

Hea vallarahvas!

Tänase lehega on kaasas „Juuru valla arengukava 2004-2010“
eelnoü, mis on läbinud volikogus kaks lugemist. Enne arengukava
vastuvõtmist toimuvad avalikud arutelud:

31. juulil kell 14.00 Järlepa koolis
1. augustil kell 15.00 Juuru rahvamajas

Kõik vallaelanikud on oodatud, igaühe arvamus on oluline!

Vallavolikogus

Anu Teras
Volikogu sekretär

Vallavolikogu **17. juuni 2004. a istung** toimus Juuru vallamajas. Istungist võttis osa kaheksa vallavolikogu liiget.

Arutati:

1. Juuru valla 2003. a majandusaasta aruande kinnitamine. Ettekandega esinesid vallavalitsuse pearaamatupidaja **Vaike Tuisk** ja volikogu revisjonikomisjoni esimees **Margus Jaanson**. Otsustati majandusaasta aruanne kinnitada.

2. Juuru valla 2004. a esimene lisaelarve. Vaike Tuisk selgitas, et Haridus- ja Teadusministeerium eraldas õpetajate töötasufondi puudujäägi katteks 93 252 krooni. Otsustati kinnitada Juuru valla 2004. a esimene lisaelarve, mille vahenditest koolid saavad katta õpetajate töötasufondi puudujäägi. Koolidele lisaelarves täiendavalt eraldatud palgavahendite jaotus jäeti koolidirektorite otsustada.

3. Juuru alevikus asuva Mahtra Talurahvamuuseumi kinnistu maatükile detailplaneeringu algatamine. Kuulati vallavanem **Tiit Peedu** ettekannet ja Rapla Maavalitsuse haridus- ja kultuuriosakonna kultuuritalituse juhataja **Age Tekku** selgitusi. Otsustati algatada detailplaneering Juuru alevikus asuva Mahtra Talurahvamuuseumi kinnistu maatükile.

4. Järlepa järve jalgteed detailplaneeringu vastuvõtmine ja avalikustamine. Otsustati Järlepa järve äärde viiva jalgteed detailplaneering vastu võtta ja avalikustada.

5. Juuru valla arengukava II lugemine. Kuulati arengu-

kava kokkukirjutamise komisjoni esimehe **Aili Normaku** ettekannet arengukavas tehtud muudatuste kohta. Otsustati lõpetada arengukava teine lugemine, viia vastavalt volikogu liikmete istungil tehtud ettepanekutele sisse täiendused ja parandused, avaldada arengukava Juuru Valla Teatajas, panna välja raamatukogudes ja valla kodulehel www.juuru.ee ning korraldada avalik arutelu 31. juulil Järlepas ja 1. augustil Juurus.

6. Juuru valla raamatukogude lahtiolekuajade kinnitamine. Otsustati kinnitada raamatukogude lahtiolekuajad alates 1. septembrist 2004. a järgnevalt:

- Juuru Raamatukogu ja avalik internetipunkt on avatud T-R 11.00-18.00, L 11.00-15.00, P ja E suletud;
- Järlepa Raamatukogu on avatud T ja N 14.00-18.00, L 10.00-14.00, E, K, R ja P suletud;
- Härgla Raamatukogu on avatud P-N 11.00-18.00, R ja L suletud.

7. „Juuru valla heakorra eeskirja“ täiendamine. Juuru Vallavolikogu 21. mai 2003. a määrusega nr 16 kinnitatud „Juuru valla heakorra eeskirja“ otsustati täiendada punktiga, mis kohustab kinnistu omanikku ajutiselt põllumajanduslikust kasutusest väljas oleval (söötis) haritaval maal niitma umbrohtu vähemalt üks kord vegetatsiooniperioodi jooksul, et vältida tuleohtliku kulu tekkimist ja umbrohu levikut piirnevatele maaedele.

(Volikogu otsuste ja määrustega on võimalik tutvuda valla kodulehel www.juuru.ee)

Vallavalitsuses

8. juunil 2004 otsustati

1. Väljastada projekteerimistingimused Maidla külas Mardi välja elamu ehitamiseks.

2. Väljastada ehitusluba Pirgu külas Sillaotsa masinakuurile kombainikuuri juurdeehituseks ja viljakuivati ehitamiseks.

3. Võtta arvele alljärgnev kui oletatav peremehetu vara:

- AÜ „Suvi“ territooriumil asuv elektriliin;
- AÜ „Lohu“ territooriumil asuv elektriliin;
- MTÜ „Ramek“ territooriumil asuv elektriliin;
- Mahtra külas asuv endine viinaait.

4. Esitada vallavolikogule ettepanek detailplaneeringu algatamiseks Juuru alevikus Mahtra Talurahvamuuseumi kinnistu maa-alale.

22. juunil 2004 otsustati

1. Kinnitada 18. juunil 2004. a toimunud vallavara enampakumise tulemused. Ostuavalduste mittelaekumise tõttu tunnistada nurjunuks alljärgneva vara müük:

- korter Juuru alevikus Staadioni 13-20;
- korter Järlepa külas Keskuse 9-1;
- ½ elamust Hõreda külas Hagudi tee 12;
- nuumikute sigala Hõredal.

2. Lubada kollektiivpuhkusele:

- Järlepa Lasteaed-Algkooli lasteaiataajad ajavahemikul 5. juulist 1. augustini 2004. a;
- Juuru Lasteaia „Sinilill“ töötajad ajavahemikul 1. juulist 28.

Interneti püsiühendus Juuru vallas?

Juuru vallavalitsus ootab elanikelt ja firmadelt infot interneti püsiühenduse vajaduse kaardistamiseks Juuru vallas.

Vallavalitsusel on võimalus liituda projektiga, mille raames ehitatakse struktuurifondide ja valdade kaasabil MTÜ „Saelink“ poolt Rapla maakonda kattev traadita interneti püsiühenduse võrk. Selle raames oodatakse vallalt infot internetist huvitatutest.

Tehniliselt kasutatakse ära interneti püsiühendust vajavate kogukondade läheduses paiknevaid mobiilside maste, mille abil on võimalik luua omavalitsuse territooriumi kattev magistraalvõrk. Kogukonnas, kus on mitu majapidamist, kasutatakse püsiühenduse levitamiseks *repiitereid*, mis on ühenduses mobiilside mastiga ja vahendavad ühendust majapidamistele. Selliselt on võimalik majapidamiste enda püsiühenduse saamiseks vajalike seadmete kulud viia minimaalsele tasemele.

Peale projekti teostust on võimalik traadita interneti püsiühenduse piirkonnas elavatel majapidamistel saada internetti 250 kroonise kuutasu eest ja organisatsioonidel 400kroonise kuutasu eest. Liitumistasu on 0 krooni, kui võrd liitumiseks vajalikud seadmed jäävad lõpptarbijate enda organiseerida. Seadmete hind sõltub maja kaugusest mastist või *repiiterist* – mida lähemal, seda odavam. Hinnad algavad umbes 500 kroonist ja ulatuvad 10 000 kroonini. Keskmiselt peaks siiski u 2000 kuni 4000 krooniga hakkama saama. Sealjuures tasub arvestada, et nimetatud summased saab jagada mitme lähedalasuva majapidamise peale laiali. Ühenduse kiirus hakkab olema kusagil 256 kbit/s kuni 2 Mbit/s vahel sõltuvalt üheaegselt internetis „surfajate“ arvust samas piirkonnas.

Kõigil huvitatutel palume ühendust võtta tel 484 4104 või e-posti aadressil tiit.peedu@juuru.ee.

Juuru Lasteaia „Sinilill“ üritusterohke õppeaasta

Siiri Orasmäe

Juuru Lasteaia juhataja

„Päikeseljankude“ rühma lastele korraldati lastevanemate **Raismaa** ja **Lauri** eestvedamisel tasuta ekskursioon Keila Tervisekeskusesse.

„Muumipere“ rühma koolieelikud käisid 8 korda Kehtna Lasteaia „Siller“ ujulas, kus treener lapsi ujuma õpetas.

Toredad olid sõpruskohtumised Kaiu lasteaiaga „Triinutare“, Järlepa Lasteaed-Algkooliga, E. Vilde nim. Juuru Gümnaasiumi algklassilastega, matkad Maidla metsa ja lapsevanem **Kairi Ma-**

tetski koju küülikupoegi vaatama. Juurus toimus kolme lasteaia osavõtul lustlik spordipäev, kus võistlusi organiseerisid Pipi Juurust ja Kloun Kaiust. Osalesime Kohilas toimunud „Otsi Otti“ õppepäeval, kuhu sõitsime koos Kaiu ja Järlepa koolieelikutega.

Võtsime osa laste kihelkonnapäevast, kus saime esmakordselt kasutada oma lasteaia lippu. Lipu kavandi eest tänane õpetaja **Anneli Simkin**it.

Kooliteed alustab sel aastal 11 last, lõpupeol saatis neid kooli Muumi.

Ekspursioonil käidi Tallinna teletornis, Kadriorus, kus vaadati ka presi-

dendilossi, lauluväljakul peeti piknikku.

Suur-suur tänu lasteaia töötajatele, lastele ja lastevanematele toredate õppeaasta eest! Täna ka kõiki külalisi, kes lasteaialaste elu huvitavamaks aitasid muuta. Tänuõnad kuuluvad Juuru vallale, kes majandusprobleeme on aidanud lahendada.

Oleksime väga õnnelikud, kui lasteaia enam ei lõhutaks mänguvahendeid, varjualuseid ega rüüstataks lillepeenraid. Kallis lapsevanem, selgita sinagi oma lapsele, et ühisvara tuleb hoida.

Toredat suve ja palju päikest!

Juuru Lasteaia „Sinilill“ hoolekogu tegemistest

Sirje Palm

Juuru Lasteaia hoolekogu liige

15. juunil toimus koosolek, kus hoolekogu juht **Kairi Matetski** tegi lühikokkuvõtte õppeaasta jooksul tehtud tööst. Et hoolekogu koosseisus on palju uusi inimesi, suudeti vähe korra saata, kuid kõik liikmed on koostööst huvitatud ja loodavad edaspidi tõhusalt tegutseda.

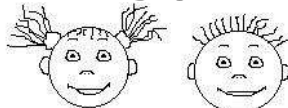
Kuulati ka juhataja **Siiri Orasmäe** õppe- ja kasvatus-töö aruannet ning räägiti lasteaia töökorraldusest suvepuhkuste perioodil. Uuel hooajal otsustati tõsiselt käsile võtta projektide kirjutamine.

Juhataja tegi ettepaneku korraldada 31. juuli hommikupoolikul ühisüritus lastele ja vanematele. Vanematel, kel on huvi ja tahtmist veeta koos lastega üks tore päev, palutakse sellest teada anda Siiri Orasmäele tel 484 4477 või Sirje Palmile tel 484 4268.

Lõpetuseks tänavad hoolekogu liikmed kolleeg **Ants Raismaad** mitmete meeldivate (magusate) üllatuste eest.

JÄRLEPA LASTEAED

30

SUVEPÄEVAD

17.-18. juuli 2004

AJAKAVA

17. juuli, laupäev. TIIGI ÄÄRES KÜLA PLATSIL

- 11.00 Saabumine, registreerimine, telkimine
- 12.00 Suvepäevade avamine, lipu heiskamine, tervitused
- 13.00 Lasteaed-alkooli laste näidend
- 13.30 Lasteaialaste kava
- 14.00 Flamenco
- 14.15 Sportlikud mängud
- 15.00 SÖÖMINE
- 16.00 Moešõu (lasteaia mood läbi aegade), laste esinemised
- 17.00 Sportlikud mängud
- 18.00 Laulge kaasa (lastelaul läbi aegade)
- 19.00 Line dance, esinevad koolilapsed
- 20.00 Õhtusöök
- 21.00 Tantsuks mängib ühemuusikubänd "Küllil"

18. juuli, pühapäev

- 9.00 Hommikusöök
- 11.00 Suvepäevade lõpetamine, lipu langetamine

* kiiking, batuut, lastenurgad, lemmikmänguasjade nurk

* grillimise võimalus, puhvet, soe supp

NB! Endine ja praegune Järlepa lasteaialaps, võta kaasa õhupall ning võimalusel lemmikmänguasi.

Osalustasu 25 krooni, perele 30 krooni

Anna oma osalusest teada tel 5262293, 5090925, 5258597

Seikluslaager Remnikul

Marina Runno

Sotsiaal- ja lastekaitse spetsialist

„Räägi mulle ja ma unustan,
näita mulle ning ma ehk jätan meelde,
kui osalen, siis saan kindlasti aru.“

Konfutsius

Viis noort Juuru valla seiklejat osales Lastekaitse Liidu poolt korraldatud seikluslaagris. Laager kestis viis päeva Peipsi järve ääres Remnikul. Kuna seikluskasvatuse üks eesmärkidest on meeskonnatöö ja kogemustest õppimine, siis olid päevad tihedalt mitmekülgsete tegevustega sisustatud. Laagris osales kokku 150 noort seiklejat üle Eesti. Meie valda esindasid **Valjar Sutri, Jüri Teder, Eiko Altmäe, Aldar Ainumäe ja Ardi Kütt**. Poisid võistlesid sportlikes mängudes väga hästi, saavutades jalgpallis II, saalibändis II ning teatevõistluses I koha.

Peale sportlike mängude õpetati noortele päästetöö tehnikat, kus tuli suitsusest ruumist leida esemeid ja laskuda teise korruse rõdult trossiga alla. Proovida sai julgust 5 m kõrgusel ronimiseinal, kus reeglilik on alati juhendaja kuulamine ja õpetuste järgimine. Läbi-

da tuli takistusrada, kasutades julgestusköisi ja sõbra abi ning palju muud põnevat, mis kuulub seikluskasvatuse tehnika alla. Rühmatöödeks oli topograafia, sotsiaalteater, suhtlemine, käkerdamine (särkide pleegitamine), kantritants. Kõik ülesanded, mis noortele lahendada anti, olid võimalikult tõesed, sest ainult nii oli võimalik motiveerida kõiki kaasa tegema. Seikluskasvatuse annab võimalused toimetulekuoskuste omandamiseks ja õpetab kaaslasega arvestama. Meie meeskond osales kõikides tegevustes aktiivselt ja korrektselt.

Laagri tippsündmuseks peaksin ööhäiret, kui päästeteenistuse mehed tekitasid öösel kell 2 äreva olukorra, päästekoera demonstratsioonesinemise ning kindlasti ekstreemne oli ujumine 14kraadises vees, eriti ergutav oli see juhendajatele, kes pidid lapsi jälgima.

Nüüd oleks vaja ka Juurus seiklusringi edasi arendada, sest võimalusi on palju, kus noored saaksid osaleda. Kui leidub meie vallas kohusetundlik mees, kes on huvitatud seiklusringi juhendamisest ja vajadusel seikluskasvatuse koolitusest, siis andke endast teada Juuru valla sotsiaalspetsialistile e-posti aadressil marina.runno@juuru.ee.

Rapla maakonna seiklejad

Kodu-uurijate päev Kodilas

Eino Salmiste

salmiste@hotmail.ee

Seekordsele kokkutulekule oli Mahtra Talurahvamuseum kutsunud kodu-uurimiskonkursist „Võim ja inimene. Inimene ja võim“ osavõtjad. Kavas oli külastada Varbola ja Kodila kanti, kuid teemade käsitlemise ulatus ja vihmasagarad lülitasid Varbolasse sõidu kavast välja.

Esimene peatus oli Kodila Metskülas teeneka kodu-uurija **Ester Kulagina** kodutalus Metsapihkus. Koos õe **Dagmariga**, kelle õul on ka talu karjajandus, oli külalistele valmis keedetud kapsasupp, et päevale täiskõhuga vastu minna. Võõrustaja poolt oli põhjalik ajalootund ja ülevaade käsil olevatest uurimistöödest. Tutvuda võis autori käsikirjade, valmistööde ja ajalooraamatutega. Väljas vaadati talu majapidamishooneid ja karja.

Teine osa kokkutulekust hõlmas Kodila kooli. Kooli direktor **Arved Allemann** tutvustas kooli muuseumit, uues osas paiknevat avarat ja hästi sisusta-

tud raamatukogu, mida kasutavad nii kohalikud elanikud kui ka õpilased, internetipunkti, mis toob kohalikele lähemale infovahetuse ja internetiteenuse. Keldrikorruse fondiruumis jagavad raamatutega pinda jõutrenažöör, mille võimalused ka ära prooviti. Kooli saal oli ette valmistatud pidulikuks kooliaasta lõpetamiseks.

Kolmas peatus oli Raka külas Jaani

talus nüüd juba meie seast lahkunud **Gunnar Suklese** isakodus. Seal võttis külalisi vastu alati elurõõmus ja külalishalke **Lilli Sukles**, kes tutvustas elamut ja kõrvalhooneid, kuhu ta oli suutnud välja panna mitme elupõlve kasutuses olnud vanavara – tarbeesemeid, tööriistu, kirjandust, maale, tekstiili, jalanõusid, mälestusesemeid, kogumeid, fotoalbumeid ja kümneid muid väärtusi, mis kutsusid vaatama, arutlema ja imestust avaldama, et nii palju on teha jõutud ning vaeva nähtud meie rahva kultuuripärandi hoidmisel ja eksponeerimisel.

Jaani talu suurkambri söögilaud oli täis Lilli küpsetisi ja võileibu. Einestamise kõrval kuulati esinemisi, vesteldi ja tutvuti üksteisega.

Päeva finaalsiks kujunes konkursitööde kokkuvõtte **Ülle Viitkarilt**. Esitatud oli 17 tööd 11 autorilt. Kohalolevaid kirjutanud tänati muuseumi poolt tänukirjade ja mälestusraamatutega.

Kokkutulnud Kodila pargis

EINO SALMISTE foto

Väiketalupidamise vaikelu

Eino Salmiste
salmiste@hotmail.ee

Õeldakse, et kõik teed viivad Rooma. Juuru külje all on tee, mis viib Tuura – seisad äkki silmitsi soode, rabade, metsade ja võserikega, kaugemale ei vii tee kuhugi. Aga kui jalgsi vastu lõunapäikest rühkima hakata, küllap ka seal Rooma jõuaks. Enne kui ratsikusse rässima minna, võid sa kõrgemalt voo- renukalt, kuhu ka endise Atla abimõisa hoonestik kunagi püsti pandi, alla soo- servale ja metsaveerele pilku heita, võid endale tunnistada, et vaikus, ilu ja rahu on siin paigas omavahel harmoonias.

Kokkulepitud ajal kohtume Jaani koduõuel. Nähtu kutsub kohe küsimuse keelele: „Sul õu korralikult ära püगतud, ise kõpsid kolmel jalal, kes siis abilis- teks olnud?“ – „Mul nüüd kuus niidu- aparaati, need teevad töö ära,“ saab muigamisi öeldu vastuseks.

„Vaata aga vaata, kas siis talunik on meil nii rikkaks saanud, et kohe kuus niidukit muretseda jõuab!“

Jaani kutsus oma ostu uudistama ja tõepoolest kuus iseliikujat vaatavad üle aia vastu, niiduaparaadi lõikelaiused küll lühikesed, aga kui nad korralikult kõrvuti seada, pügavad paraja tee kor- raga sisse. Mõnel niidukil veel uhked hangud küljes.

Kaiust, Eevi Pajuri käest ostetud eesti maatõugu kitsed olid nõus poseerima aga Tallinnast toodud Kameruni mägiääbus- kitsed jäid kaameraulastusest välja

EINO SALMISTE foto

„Kuule, Jaan, miks sa oma talukarja kitsede vastu oled vahetanud?“

„Eks kits ole eluaeg vaese inimese vapiloom olnud, minule on see väike- talupidamise lõpu sümboliseerimiseks. Laulusalmiski sõnad: „...kits elab kehva toiduga, läheb talvel välja tuisuga...“ muigab Jaan. „Nüüd oleme Euroopas ja soovitatakse aga turismitalusid teha, väikepõllupidamise aeg on möödas, soovitan siis ka sümboleid vahetada – rahvuslilleks oleks ohakas ja rahvus- linnuks Toompea nägelemiste iseloo- mustamiseks harakas,“ teeb Jaan ette-

paneku.

Nali naljaks, aga küsime, miks üks talumees oma 50hektarilisel maalah- makal jõuab veel vaid kitsesid pidada? On siin mees või riik puusse pannud?

„Talupidamine läks algul korralikult, sai soodsalt pangalaenu, majandist loo- mi ja masinaid osta, riik aitas teid ehi- tada, kaeve puurida, maaparandust te- ha, kuigi see viimane 6 km pikkune kui- venduskraav valmis alles siis, kui talu- pidamisega juba lõpetanud olin. Peale Mart Laari valitsust hakkas talupidami- ne allamäge veerema. Meil oli naabru- ses asuva kolme talu peale kokku 48 sarvloomaa, endal 23, neist 6 lüpsilehma. Pidasin parematel aegadel 12 emist ja 38 lammast. Senine 15aastane töö ja vaev nagu maha visatud, vanaduspäe- vadeks pole midagi talletada olnud, ei kopsakat pangaarvet, ilusat autot ega mullivanni, teab kas kirsturahagi! Hiil- semat pangalaenu, mida võtsin põllu- masinate ja traktori peale, maksan veel mitu aastat, kuigi pole enam masinaid ega tootmist. Hea, et 18hektarilist põl- lumaa osa kasutab Pae Ühistalu, saab renditasust ehk niigi palju, et maamak- su tasuda. Praegu saan invaliidsust ja abiraha 2300 krooni ringis, abikaasa Mai- mu toob õmblejana Kaiu EKO-st palga- na veidi rohkem ja selle piskuga tulebki osata ära elada,“ on kokkuvõtte seni- sest talupidamisest.

„Kas pilku maaelu aregufondide poe- le pole pööranud?“

„6-7 aastat tagasi proovisin jala ma- hepõllunduse ukse vahele lükata, aga sellega alustamiseks oli tarvis teha 5000kroonine sissemakse, mida minul polnud kusagilt võtta. Pealegi mahepõl- lundusega tegelejad soovitasid mitte alustadagi, sest nõuetest kinnipidami- sel võib alati vigu leida ja suured trah- virahad nullivad lõpuks loodetud kasu- mi. Muid võimalusi pole kasutanud, ku- sagil lubati ka kitsepidamise toetust, meie piirkonna kohta see ei käi.“

Jaaniil on lapsed pesast välja lenna- nud, igaühel oma elu ja amet. Vaevalt, et taluelule keegi nooremaist praegu mõtleb. Talu on ise aga ilusas kohas, ta- lumaadega piirnevad küllalt väärtuslikud loodusladad. Seni on Tuura-tagused alad olnud rohkem jahimeeste, seeneliste ja marjuliste päralt. Ehk peaks inimeste kasvavat loodusehuvitust ära kasutama ka selles kandis? Lähedal asub loodus- kaitsealune Ammassaare mägi, Tuuralt algab Kaiu suunduv vana talitee, mille ääres veel vauvumärgatav kõrtsiase ja kaevusüvend, veidi eemal suur laugas ja sellel laukasaar männiga, laiuv kõrg- raba – kõik, mis üheks korralikuks ja huvitavaks looduserajaks vajalik. Lisaks

sellele looduslikule ilule pakuks Jaan kannatlikele huvilistele välja loomade jälgimise võimaluse. Tuura all on nähtud peaaegu kõiki Eestimaa fauna esinda- jaid, alates huntidest ja lõpetades karu- dega. Möödunud aastal oli Jaaniil karu- ga kaks päris lähedast kohtumist, sellel aastal neid näha pole. Seda võib öelda ka huntide kohta. Mõned aastad tagasi murdsid nad karjast seitse lammast. Kui kiskjad liiga kipuvad tegema, otsivad loo- mad sageli turvalisust talu lähedusest. Seda on teinud nii kitsed-sokud kui ka põdrad. Koduõuel on jälgitud, kuidas põdrapull heinaruloone veeretab.

Jaani käib looduses lahtiste silmadega ja leitu saab teistelegi näitamiseks välja panna, mõnda asja peab muidugi oma käe ja silma läbi kohendama

EINO SALMISTE foto

Jaani on jahimees. Oma parimatest aegadest on tal ette näidata kuldseid ja hõbedasi sokusarvi nii Baltimaade jahi- trofeede näituselt kui Eestist. Jaan pole pelgalt liha või trofeede peal väljas. Tal on „omad“ loomad, kelle harjumusi, arvu ja sugu mees teab. Ega nad peremeest- ki väga karda, turvaline elukeskkond ja lisasõotmine on teinud nad julgemaks. See-eest iga kaotus tuleb valusalt läbi elada. Kevadises kolmepealises karjas oli ema, tall ja sokk, nüüd on alles veel viimane. Mis juhtus? Üks võimalustest, et ilves on oma pere toidulaua menüüd laiendanud. Metssigu on praegu vähe, karjas 4-5 isendit. Ülemöödunud aastal oli karjas 23 sigudikku ja need panid kartulipõllule paraja põntsuse.

Jaani tänab naabrimehi, jahi- ja oma kaitseleidi kaaslast, kes teda ikka oma üritustele kaasa kutsuvad ja tema puu- dele vaatamata täiemõõduliseks meheks peavad. Kui proteesiga käimine selgeks saab, ei näe Jaan mingit probleemi eda- sise elu üle.

Oma kõige raskemal haigushetkel il- mutanud talle end vanaisa, kes öelnud: „Löö vai maasse, see kaitseb sind hal- va eest.“ Nüüd on Jaani koduõuel vana- isa soovitusel vai maasse löödud ja ta usub, et halvemad ajad on juba möödas.

Koka Aiandi tänased tegemised

Eino Salmiste
salmiste@hotmail.ee

Juuru köögiviljakasvatusele on pikaajalised traditsioonid. 1944. a septembrist Harju Tarbijate Kooperatiivi Maakondliku Liidu korraldusel ja Rapla TK Rajoonliidu otsesel haldamisel hakkas tegutsema Koka abimajand. Abimajandil oli siis 115 hektarit maad, sellest põldu 64. Mahtra sovhoosi ajal küündis avamaa köögivilja pind 250 hektarini. Kui 1990. a moodustasid majandist autonoomsed tootmisüksused, oli Koka aiand üks neist, kes ühistuna alustas ja oma juriidilise staatuse osahinguna 1996. aastal ka kinnitas. Aiandit on ühinguna algusest peale vedanud Röpina haridusega iluaianduse spetsialist **Marje Altsaar**. Agroofoonia üldaluste tundmine, pidev enesetäiendamine, pikk köögiviljakasvatuse praktika ja kauased juhikogemused on loonud kindla oskuste pagasi, et selles

tootmisloigus edukalt tegutseda ja vastu pidada. Aiandis töötas omal ajal paar tosinat alalist töötajat. Nüüd annab väikeettevõtte tööd veel ainult viiele alalisele töötajale, hooajatöödel lisandub veel teisi. Põhitootmiseks 7 ha suurusel avamaal on jäänud porgand, kapsas ja kaalikas. 2700m² katmikalal kasvab kurk ja tomat. Kurk peaks müügiküpsaks saama juunikuul lõpul, tomat hiljem. Müüakse ka köögivilja- ja lilletaimi.

„Majandi baasil moodustatud firmad startisid ühiselt, kuid enamuse neist on juba rajalt maas. Miks püsib Koka Aiand veel tegutsemisvõimelisena, millega seda seletada?“ – „Tööd tuleb teha!“ vastab Marje. Tõepoolest, tööd teeb Marje pühendunult, kui arvestada seda, et päevpäevalt tuleb kaupa turustada. Oma väikebussiga veab ta toodangut Tallinnasse ja mujalegi. Korraliku äripartnerina on ta säilitanud kauased sidemed endistes müügikohtades ja otsinud uusi võimalu-

si turu laiendamiseks.

Kui jutt läheb aiandi perspektiividele, ei taha Marje sellest eriti rääkida, sest juba maa omandisse saamine, mida valla maa-amet ei suuda kuidagi vormistada, rikub tuju. Et midagi suuremat ära teha, oleks vaja raha. Vananenud abihooned ja kasvumajad ei ole aga pangale laenu tagatiseks kuigi ahvatlevad. „Ootame paremaid aegu ja soodsamaid võimalusi, seniks on hooned ja pinnad konserveeritud,“ on Marje optimist.

Hiljuti toimus OÜ Vestensoni ja Koka Aiandi ühinemine. Kas see on eelduseks tegevuse laienemisele ja majanduslikule tugevnemisele? Marje arvab, et ka sellest on veel vara rääkida. Tagasihoidlikkus on voores ja seda tuleb austada.

Marje optimismi arvestades on Koka Aiandi paremad päevad veel ees. Jääb üle ainult edu soovida.

Lühidalt

Eesti valdade XII suvemängud

Hannes Vald

26. ja 27. juunil Märjamaal toimunud mängudest võttis osa ka Juuru valla nabi koosseisuga esindus. Tulemuslikem oli **Andrus Pajur** kahe medaliga (meesveteranide I grupi 3000 m – 2. koht, 800 m – 3. koht). Noormeeste arvestuses **Igor Habal** 5000 m – 7. ja 1500 m – 9. koht. Ka orienteerumises oli väljas kaks võistlejat: **Urmas Tammemäe** H40 – 5., **Piibe Tammemäe** D21 – 17. koht. Mälumänguesindus (Igor Habal, **Jaan Luhaorg**, **Hannes Vald**) platseerus üheksandaks.

Detailplaneeringud

Juuru Vallavolikogu võttis oma 17. juuni 2004. a otsusega nr 97 vastu ja suunas avalikule väljapanekule **Järlepa järve jalgteed detailplaneeringu**. Detailplaneeringu avalik väljapanek toimub 25. juunist kuni 25. juulini 2004. a Juuru vallamajas ja Järlepa Raamatukogus. Detailplaneeringu avaliku väljapaneku tulemuste avalik arutelu toimub 31. juulil 2004. a kell 14.00 Järlepa koolis ja 1. augustil 2004. a kell 15.00 Juuru rahvamajas.

Juuru Vallavolikogu algatas oma 17. juuni 2004. a otsusega nr 96 Juuru alevikus asuva **Mahtra Taluravamuuseumi kinnistu maatüki detailplaneeringu** muuseumi peahoone rekonstrueerimise ja juurdeehituse rajamise eesmärgil.

Geenivaramu jätkab geenidoonorite andmete kogumist

Aire Koik

SA Eesti Geenivaramu teabejuht

Geenivaramu taaskäivitab geenidoonorite andmete kogumise maakonni alates augustist. Raplamaal on taas võimalik geenidoonoriks hakata oktoobris.

Eesti Geenivaramu peatas vabatahtlike geenidoonorite andmete kogumise ajutiselt kevadel, kuna läbirääkimised rahastamist korraldava firmaga EGeen venisid. Aprilli alguses leppisid Geenivaramu ja EGeen kokku 2004. aasta rahastamise mahu. Eraldatav raha võimaldab sellel aastal koguda kuni viie tuhande geenidoonori andmed.

Praeguseks on Geenivaramu andmekogus juba ligikaudu kümne tuhande geenidoonori tervise-, sugupu- ja geenandmed. Loodud andmekogu on piisavalt suur, et alustada teadusuuringuid. Teadlased on Geenivaramusse kogutud andmetest huvitatud – sel aastal on Geenivaramu saanud juba kolm taotlust andmete kasutamiseks teaduslikes uurimistöödes. Geenivaramu teeb praegu vajalikke ettevalmistusi anonüümsete andmete väljastamiseks.

Geenivaramu osaleb jätkuvalt rahvusvahelise geeniprojektide ühenduse töös. Juuni alguses toimus Helsingis ja Tallinnas ühenduse kolmas kohtumine. Arutelude käigus tõid kohtumisel osalejad eeskujuks just Eesti Geenivaramu projekti, seda nii andmekogumise korralduse, andmete kvaliteedi kui inimeste kaasamise osas.

Ühendus loodi aasta tagasi selleks, et juurutada ühtseid põhimõtteid. Seeläbi suureneb erinevatest projektidest tõusev kasu tulevikus. Ühendusse kuuluvad peale Eesti Geenivaramu veel Kanada ja Suurbritannia geeniprojekt ning erinevates Euroopa riikides toimuv kaksikute projekt. Kõigi nende projektide üldine suund on sama – leida seoseid geenide ja haiguste vahel. Suurima huvi all on tavalised levinud haigused, näiteks südamehaigused, vähktõbi, suhkurtõbi, liigesepõletikud, astma jpt.

Head lugejad, kui Teil on Geenivaramu projekti kohta küsimusi, palume helistada meie infotelefonile 744 0200 või saata küsimusi e-posti aadressile geenivaramu@geenivaramu.ee.

Juuru valla V suvemängud

Hannes Vald

... said peetud sel aastal tavapärasest varem, maikuu lõpupühapäeval. Osales juba tavapäraselt kolm võistkonda: kaks Juurust ("Juuru R" ja "Klubi") ning Juuru ümbruskonda hõlmav, suu- resti Maidla-Härgla-Pirgu-Lõiuuse teljel baseeruv koosseis "Olümpia". Nukraks teeb Järlepa ja Mahtra piirkonna eemalejäämine juba teist aastat. Kutse mängima sai ka naaber Kaiu, ent püha tööde on ilmselt sealse spordijuhhi väljaöeldud mõtte, et tee Kaiust Juuru on kõvasti pikem kui Juurust Kaiu. Plusspoolele aga tuleb kindlasti kanda osalejate sportlik entusiasm ja kena ilm.

Võistluste avatseremoonia oli pidulikum kui kunagi varem. 2. juuni piirkondlikeks kooliolümpiamängudeks süütasid eelnevalt Piritalt olümpiatule viie kooli esindajad ning koolidevaheline tuleringlemine tõi hommikul tule Inglise Algkooli poolt Juuru mängudele. Staadionitõrviku läitmisel lausuvad edusoove valla

juhtmed, rohevalge lipu heiskasid eelmise aasta võitjad "Juuru" võistkonnast ning jõukatsumised algasid.

Mängude kava oli suuresti kattuv eelnevate aastate tegemistega, lisandus vaid kuuli 5-võistlus meestele. Muudatus toimus ka kergejõustiku vanusegruppides: eraldi võistlesid nooremad ja vanemad poisid-tüdrukud. Kergejõustikualadel oli tasemenäitaja kolme esikohaga **Terje Leola** (vanemad tüdrukud), kaks võitu saavutasid **Terje Meister** (nooremad tüdrukud), **Tiia Tulp** (naisveteranide I vanusegrupp), **Ene Randmaa** (naisveteranide II vanusegrupp), **Henri Loose** (nooremad poisid), **Virgo Runno** (vanemad poisid), **Erko Leo** (mehed). Kergejõustiku üldvõit "Olümpiale".

"Olümpia" pärusmaa olid ka pendel- teatejooks, laste kiirus- ja täpsusvõistlus ja "Viimase mehe-naise jooks". Individuaalselt võidutsesid viimatinimetatus **Gerli Tulp** ja **Andrus Pajur**. Kõiveos

(naised ja mehed), võrkpallis ning kuuli 5-võistluses võidutses "Klubi". Eraldi arvestuses oli aga kõvim kuuli viietõuke- mees **Rain Tulp**.

Suvmängude üldkokkuvõttes pälvis sel aastal võitjatiitli "Olümpia" koondis 73 punktiga, järgnesid "Klubi" 71 ja "Juuru R" 64 punktiga. Näod said tor- diseks-kringliseks kõik osavõtjad.

Au kõigile korraldajatele: kauaaeg- sele peakohtunikule **Toomas Malvale**, tublile sekretariaadile, väljakualade koh- tunikele, kooli kokkadele, kaasaaitajaile siit-sealt. Järgmisel aastal oleks kena leida nimekirjast ka sponsortegelasi.

Veel. Püüdkem mõelda ennast meie oma valla mängudeks rahvasportlaseks- osavõtjaks, mis sest, et sportimisajad on minevikus, et tulemused ei taha tippude väärilised olla ja mida kõike veel. Tulge ikka, tehke ja võtke sõbergi kaasa!

P.S. Mängude tulemused Juuru valla koduleheküljel www.juuru.ee.

Rapla maakonna XIII suvemängud. Taas võidukarikas

Hannes Vald

Kiire jätkuna meie valla spordipäevale toimusid 12. juunil Märjamaal maakond- likud suvemängud. Kenaks tavaks on saanud võidu toomine Juuru valda nii suvel kui ka talimängudel. Seda kom- met ei rikutud seegi kord. Väikeste val- dade arvestuses olime 78 punktiga üle- kaalukad võitjad, edestades Kaiu ja Raik- küla valdasid. Lühike ülevaade aladest.

Ujumine Valtu ujulas andis väikese tagasilõõgi võrreldes talimängudega. Valla esindus pälvis nüüd 4. koha, na- piilt kahe punktiga jäime alla Rapla suur- vallale (1. oli Kohila, 2. Märjamaa). Meie paremad tulemused: tüdrukud (T) – 1. **Inna Tulp**, poisid (P) – 2. **Virgo Runno**, meesveteranid (MV) – 3. **Valdis Tammik**.

Orienteerumine. Taaskord puhas töö **Tammemäede** perekonna poolt: T 3. **Piibe**; M 1. **Lauri**, 2. **Timmo**, MV 1. **Urmas**. Üldkokkuvõttes kolmandad Märja- maa ja Rapla järele.

Üle ootuste edukaks võib lugeda män- gude põhipäeva Märjamaal. Võistlus- hommik algas **pendelteatejooksuga**. Meie võistkonnas toimusid küll viimase hetke vahetused (mõned planeeritud osalejad ilmselt pelgasid vilhma, mida kohapeal ainult tilkhaaval alla piserdas), ent tulemus sellest hoolimata väga hea

– esikoht. Koosseis: **Terje Leola**, Inna Tulp, **Gerli Tulp**, Virgo Runno, **Jaana Luhaorg**, **Rivo Leo**, **Kaire Sepper**, **Marina Runno**, **Tiia Tulp**, **Erko Leo**, **Indrek Tulp**, **Martin Runno**.

Kergejõustikus pidime seekord alla vanduma ainult Rapla esindusele. Kok- kuvõttes saavutatud teine koht võib tu- levikus veelgi paraneda, kui leiaksime valla vanemaid veteransportasi. Rapla esikoht tuli just veteranide vanema gru- pi punktide pealt.

Meie tublimad. Tüdrukud: 100 m – 2. Inna Tulp; kaugushüpe – 3. Terje Leola; 800m – 1. Terje Leola, 2. Inna Tulp, 3. Gerli Tulp (kolmikvõit!).

Naised: kaugushüpe – 2. **Ly Tommin- gas**.

Naised-veteranid I grupp: 60 m – 2. Tiia Tulp; 800m – 2. Tiia Tulp; kaugus- hüpe – 1. Marina Runno, 2. Tiia Tulp; kuulitõuge – 1. **Maret Isak**, 2. **Liia Koo- rits**. Poisid: 100 m – 2. Virgo Runno.

Mehed: 100 m – 3. Martin Runno; 3000 m – 2. Lauri Tammemäe.

Mehed-veteranid I grupp: 60 m – 2. **Andrus Pajur**; 1500 m – 1. Andrus Pa- jur, 3. Urmas Tammemäe; kaugushüpe – 2. **Hannes Vald**, 3. Andrus Pajur; kuulitõuge – 2. **Ojar Rohtla**.

Võrkpallis oli meil väljas nii naiste kui ka meeste esindus. Õrnemal sool

sedapuhku hästi ei õnnestunud, see- vastu mehed mängisid turniiri tõusvas joones ja võtsid alavõidu. Finaalis alistati üleaedne Kaiu kõige napimalt, ent se- da magusamalt. Võrkpallimehed: **Mar- gus Jaanson**, Ojar Rohtla, **Egon Kotsar**, **Maarek Lee**, **Maidu Hallapuu**, **Heldis Anderson**, Hannes Vald.

Kõiveovõistkond (Maarek Lee, **Marco Lee**, **Mart Ruus**, **Rain Tulp**, Ojar Rohtla) takerdus ainult Märjamaa jõu- meestele, ülejäänud tõmmetega erilist muret polnud. Tasuks teine koht.

Jalgpallipoisid olid meil seekord kõvasti noorendatud koosseisus ning teiste jõu ja kiiruse vastu ei saanud. Koht tabeli allpool paiknevatel ridadel.

Kenasti alustasid oma kolmeetapilist **juhtkonnavõistlust** vallamehed **Tiit Peedu** ja Rain Tulp – viktoriinis saavutati esikoht. Edasine läks juba langevas joo- nes – kurnis 5. ja krocketis 8. koht. Üld- kokkuvõttes tõid mehed ära viienda koha punktide.

Meeldiv, et meil jätkub inimesi, kes on alati valmis esindama valda ning säi- litama Juuru valla kui spordivalla kuul- sust. Tehtu rõõmustab ning näitab, et oleme suutelised täiesti võrdselt konku- reerima ka maakonna suurvaldadega. Tuhat tänu kõigile osalejatele, entusias- mi edaspidiseks!

Õnnitleme
Õnne sünnipäevaks!

90	Malvina Lohk	16.08	Juuru
86	Hermelina Aasujõe	11.07	Härgla
85	Linda-Johanna Põrk	24.08	Juuru
82	Tereza Ammermann	10.07	Hõreda
81	Ellen Vanatalu	15.07	Orguse
81	Ida-Pauline Murel	18.08	Härgla
81	Udo Jalukse	12.09	Lõiuise
81	Aino Talving	14.09	Juuru
80	Loreida Nõmmela	06.08	Juuru
80	Ellen Maide	03.09	Hõreda
80	Valter Kalda	14.09	Atla
79	Helju Jõeste	10.09	Juuru
79	Klavdija Evardson	14.09	Juuru
78	Elvi Ley	31.07	Maidla
78	Evald Toomet	24.08	Juuru
78	Alta Jalukse	15.09	Lõiuise
77	Eino Treinberg	22.07	Juuru
77	Endel Lilla	09.08	Pirgu
77	Valter Kopli	09.09	Vankse
76	Avo Kadarik	16.09	Juuru
75	Aino Kalda	10.09	Atla
75	Arved Reinaus	16.09	Hõreda
74	Kunda Terasmees	05.07	Juuru
74	Roland Sepp	08.07	Atla
74	Valter Korsten	15.07	Mahtra
74	Zinaida Belozerova	03.09	Järlepa
72	Adeele Rüütalu	18.08	Juuru
72	Selma Merisaar	12.09	Järlepa
72	Luule Telve	13.09	Lõiuise
71	Silvia Kuusemets	15.07	Jaluse
71	Ellen Kullap	08.08	Mahtra
71	August Jaani	08.09	Lõiuise
71	Iloona-Aleksandra Rassmann	26.09	Maidla
70	Luule Vacht	24.08	Maidla
70	Ilmi Riismann	29.08	Juuru
65	Virve Kaukes	08.07	Juuru
65	Sirje-Mall Robam	16.07	Maidla
65	Elve Raud	03.08	Järlepa

Jäädavalt lahkunud

Anne Kopli 28.10.1942-25.05.2004 Vankse
Priit Toom 21.05.1973-30.05.2004 Jaluse
Elve Truubon 22.07.1938-27.06.2004 Juuru

Konkurss „Kaunis kodu“

Vabariikliku konkursi „Kaunis kodu“ mastivimpli ja tänukirja Juuru vallas said:

- **Signe** ja **Aarne Havamaa**,
- **Marge** ja **Feliks Juurma**,
- **Inna** ja **Raivo Metsis**,
- **Toomas Pagar**.

Juuru Mihkli koguduses juulikuus

Pühapäeval, 11. juulil kell 12
Surnuaiapäha jumalateenistus armulauaga
Juuru kalmistul.

Pühapäeval, 18. juulil kell 12
Jumalateenistus armulauaga. Kirikukohv.

Pühapäeval, 25. juulil kell 12
Jumalateenistus armulauaga. Kirikukohv.

 Projekti „Teeliste kirikud“ raames on Juuru Mihkli kirik juuli- ja augustikuu nädalavahetustel avatud:
 - reedeti ja laupäeviti 12.00-18.00,
 - pühapäeviti 11.00-18.00.

EESTI
PÕLLUMAJANDUSMUSEUM

AVATUD IGA PÄEV

15. mai - 15. september 16. september - 14. mai
10.00 - 18.00 10.00 - 16.00

Näitused, üritused, noorpaaride tseremooniad,
lasteprogrammid, kiigeväljak, piknikuplats.

Ülenurme, Tartu maakond, tel 741 2397, www.epm.ee

Tel 5615 0680, 511 0415,
489 4055; faks 633 5576
Rapla, Tallinna mnt 14,
kab. 332

Ostame kasvavat metsa ja metsamaad,
hind kuni 120 000 kr/ha, ka läbi raiutud ja
hüpoteegiga, ettemaksu võimalus, abi asjaajamisel.
Küttepuude müük.
NB! Kõigile tehingu sõlmijatele
tasuta küttepuud.

Juuru Valla TEATAJA

Veski 1, Juuru alevik, Juuru vald, 79401 Raplamaa, juuru@juuru.ee, www.juuru.ee, trükk OÜ Vali Press, trükiarv 600

Vastutav toimetaja Aili Normak 484 4137, 527 1481, aili.normak@juuru.ee

Tegevtoimetaja Eino Salmiste 484 4255, 513 4232, salmiste@hotmail.ee

Keeletoimetaja Marju Vahtrik 484 4442

Küljendaja Anu Teras 484 4163, anu.teras@juuru.ee